

**Norges
Naturvernforbund**
Friends of the Earth Norway

ARBEIDSPROGRAM 2010-2011

Vedtatt på Landsmøtet i Bergen
21-23. august 2009

INNLEDNING

Arbeidsprogrammet legger rammene for Norges Naturvernforbunds satsingsområder innen miljøpolitikk og styrking av organisasjonen. Satsingsområdene er utvalgte fagpolitiske tema med mål som organisasjonen skal nå i perioden, og omfatter kampanjer og andre relevante virkemidler.

Tidsramme

Arbeidsprogrammet gjelder for 2010 og 2011.

Arbeidsdeling

Satsingsområdene og organisasjonsarbeidet skal skape aktivitet på alle nivåer i organisasjonen. Landsmøtet vedtar satsingsområdenes målsettinger og virkemidler. Sekretariatet har ansvar for å konkretisere arbeidsprogrammet i samarbeid med landsstyret og sentralstyret. Landsstyret og sentralstyret skal evaluere arbeidet underveis, og har et hovedansvar for å sikre at organisasjonens budsjetter innrettes best mulig for å oppfylle arbeidsprogrammet. Sekretariatet har ansvar for å gjennomføre arbeidsprogrammet. Dette skal skje i tett samarbeid med fylkes-, lokal- og studentlag, og med utvalgene.

Sekretariatets innretning

Arbeidsprogrammets ambisjonsnivå og innretning er utarbeidet med henblikk på sekretariatets eksisterende og potensielle kapasitet. Sekretariatet skal innrette ressursbruken slik at arbeidsprogrammet blir gjennomført. Med øvrige ressurser skal sekretariatet ivareta løpende prosjekt-, verve- og samarbeidsforpliktelser, følge opp saker i regjeringen og Stortinget, og særlig imøtekomme henvendelser fra fylkes- og lokallag. Ved uforutsette saker, henvendelser fra media, høringer og lignende skal sekretariatet prioritere det som ligger innenfor og som kan bidra til å nå målsettingene innen satsingsområdene, og nedprioritere eller avvike det som ligger utenfor.

Satsingsområder

Satsingsområdene innebærer store politiske og organisatoriske løft for Norges Naturvernforbund og fordrer streng prioritering. Det er bedre for organisasjonen og miljøet å oppfylle få utvalgte mål, enn å bidra litt til mange målsettinger som ikke oppnås eller bare delvis oppnås. Økt fokus og gjennomslag er avgjørende for å tydeliggjøre at Naturvernforbundet kan utgjøre en betydelig forskjell og at det er meningsfullt å delta i arbeidet og støtte organisasjonen.

For perioden er tre satsingsområder valgt ut: Organisasjon, klima og naturmangfold. Med satsingsområde menes et utvalgt tema med klart definerte mål som nås gjennom et sett med virkemidler. Organisasjon er et eget satsingsområde fordi utvikling av organisasjonen har høy prioritet. En *kampanje* er et av flere virkemidler innen et satsingsområde som kan bidra til å nå målsettingen. Her betyr kampanje et fokusert, intensivt og tidsavgrenset tiltak som skal påvirke en eller flere utvalgte målgrupper slik at den/de tar beslutninger som gjør at vi når et spesifikt politisk mål. Naturvernforbundets kampanjer skal være utformet slik at lokal- og fylkeslag skal kunne bidra og delta.

Naturvernforbundet skal aktivt bygge allianser for å styrke sitt arbeid og samarbeide med andre miljøorganisasjoner og aktører der det er hensiktsmessig.

SATSINGSOMRÅDER

1) Satsingsområde organisasjon

Det er en forutsetning at organisasjonsutviklingen også skal skje gjennom arbeidet innen alle satsingsområdene, også de faglige.

Status

Norges Naturvernforbund hadde ved utgangen av 2008 18.700 medlemmer og omtrent 90 lokallag, hvorav omtrent 70 er aktive, og resten har lav aktivitet eller er så godt som inaktive. I tillegg er det 16 aktive fylkeslag, mens fylkeslagene i Troms og Aust-Agder lå nede ved utgangen av 2008. Tillitsvalgte og medlemmer i lokal- og fylkeslag sitter på mye fagkompetanse, men denne kompetansen er ikke godt nok kartlagt med tanke på mer effektiv anvendelse. Naturvernforbundet var i 2008 den av miljø- og bistandsorganisasjonene som ble mest sitert i media. I 2009 blir nye nettsider utviklet, og magasinene Natur og Miljø og Miljøjournalen ble fra 1. januar 2009 slått sammen til ett medlemsblad for organisasjonen, og utvidet fra fire til seks numre i året.

Visjon for satsingsområde organisasjon

Norges Naturvernforbund er en sterk organisasjon med et godt utbygd lokalapparat som består av tillitsvalgte med høy kompetanse på viktige områder for Naturvernforbundet. Hvert år aktiviseres nye miljøforkjempere til innsats for Naturvernforbundets mål. Gjennom dette skal Naturvernforbundet fortsette å sette den miljøpolitiske dagsorden både nasjonalt og lokalt, og få gjennomslag for sine saker.

Mål (dette vil Naturvernforbundet oppnå i 2010 og 2011) og virkemidler (dette vil Naturvernforbundet gjøre i 2010 og 2011)

- a) Naturvernforbundet har økt antall aktive lokallag og studentlag, og det er dokumenterbart økt aktivitet i lokallagene.**

For å oppnå dette vil Naturvernforbundet:

- (1) Øke antallet aktive lokallag, i samarbeid med fylkeslagene. Aktiv støtte til lokale initiativ skal prioriteres foran oppstart av lag på steder der det ikke er lokal aktivitet fra før.
- (2) Arbeide aktivt for at flere lokallag tar del i arbeidet med de nasjonale satsingsområdene sammen med Naturvernforbundet sentralt, særlig ved å gjennomføre årlige besøksrunder til lag som ønsker å bli eller er aktive innen satsingsområdene.
- (3) Gjennomføre en særlig satsing på studentlag, herunder spesifikke tiltak for å knytte studentlagene tettere til Naturvernforbundet og bedre overgangen til Naturvernforbundet, samt starte tre nye studentlag i samarbeid med Natur og Ungdom.
- (4) Videreutvikle lavterskeltilbud for miljøaktivister, blant annet gjennom bruk av nettsiden.
- (5) Arrangere årlig samling for fylkessekretærene og fylkeslederne.
- (6) Arrangere Miljøfestival i Lofoten sommeren 2010.
- (7) Videreutvikle fleksible organiseringsformer internt i Naturvernforbundet, for eksempel nettverk på tvers av lokallag og økt faglig samarbeid mellom lokallag og fylkeslag.
- (8) Bruke Naturvernforbundets tidsskrift til å aktivisere medlemmer og lokallag i aktuelle natur- og miljøspørsmål.
- (9) Effektivisere og styrke internkommunikasjonen i organisasjonen, blant annet ved å etablere og bruke intranett.

b) Antall medlemmer ved slutten av 2010 er 21.000 og i slutten av 2011 23.000.

For å oppnå dette vil Naturvernforbundet:

- (1) Gjennomføre minst en ukes landsomfattende vervekampanje årlig.
- (2) Prioritere vervearbeidet med betydelige økonomiske ressurser utover bemanning.
- (3) Innrette nettsiden slik at den fungerer som et sentralt verveverktøy.
- (4) Ha en verveplan som sikrer aktive verveframstøt ved de anledningene der NNV er særlig synlige utad.
- (5) Bistå lokallag og fylkeslag aktivt i deres vervearbeid gjennom utarbeidelse av standardiserte vervepakker, vervekurs og tilby assistanse til gjennomføringen av lokale vervekampanjer.
- (6) Styrke vervesamarbeidet med Miljøagentene og Natur og Ungdom.
- (7) Være synlig på utvalgte festivaler, sports- og kulturarrangement.

c) Den politiske, faglige og organisatoriske kompetansen er hevet blant et bredt lag av tillitsvalgte og aktive i organisasjonen.

For å oppnå dette vil Naturvernforbundet:

- (1) Styrke apparatet for kompetanseheving innen områdene kommunikasjon, mediehåndtering, organisasjon, naturmangfold og klima.
- (2) Prioritere en geografisk region aktivt, ved å ansette en regionssekretær over det sentrale budsjettet og følge opp denne regionen tett mht politisk og organisatorisk utvikling. Valg av region, og kriteriene for dette, bestemmes av landsstyret.
- (3) Gjøre økt rekruttering av aktive til Naturvernforbundet til en sentral del av det faglige arbeidet.
- (4) Videreutvikle og aktivt bruke Naturvernforbundets utvalg og ressursnettverk for å øke samlet kapasitet og kompetanse i organisasjonen.
- (5) Bruke Naturvernforbundets tidsskrift og nettside til å øke kompetansen og kunnskapsnivået blant medlemmene om aktuelle og relevante miljøspørsmål.
- (6) Utarbeide en samlet oversikt over hva de ulike lokallagene i Naturvernforbundet arbeider med.
- (7) Stille midler til rådighet for lokal og fylkeslag i form av aktivitetstilskudd.

d) Organisasjonen sentralt har etablert en økonomisk reserve på minst 15 prosent av den nasjonale årsomsetningen, og fylkeslagenes økonomi er styrket.

For å oppnå dette vil Naturvernforbundet:

- (1) Styrke økonomien i Naturvernforbundet gjennom økt rekruttering av individuelle givere og sponsorer (Naturpartnere), og flere samarbeidsprosjekter med organisasjoner og bedrifter.
- (2) Styrke innsamlingen av midler fra private givere og virksomheter til den internasjonale virksomheten gjennom økt synliggjøring og mer effektiv organisering av dette arbeidet.
- (3) Støtte fylkeslagene i økonomiarbeidet, blant annet ved skolering i innteksbringende arbeid og økonomistyring.

- e) Naturvernforbundet er en kjent og synlig aktør i den norske offentligheten, og bruker et bredt spekter av kommunikasjonskanaler for å nå ut med sitt budskap.

For å oppnå dette vil Naturvernforbundet:

- (1) Skolere sentrale tillitsvalgte i mediearbeid. Med sentrale tillitsvalgte menes sentral- og landsstyret, fylkesledere, utvalgsledere og de i sekretariatet som har kontakt med media.
- (2) Utnytte de mulighetene som nye sosiale medier tilbyr.
- (3) Modernisere og styrke Naturvernforbundet som merkevare gjennom en grundig og deltagende prosess i organisasjonen.
- (4) Bruke tidsskriftet til å synliggjøre Naturvernforbundets standpunkter og arbeid lokalt og sentralt, samt bringe nye miljø saker fram i lyset.

2) Satsingsområde energi, klima og samferdsel

Visjon for arbeidet

Norge er pådriver for og et ledende eksempel på et lavutslippssamfunn. Dette gjør vi ved at norske klimagassutslipp er redusert til nivåer på linje med det som kreves for at den globale temperaturstigningen skal på lengre sikt ikke overstige 2 grader celsius. Fra et utslipp på over 50 millioner tonn i 2009 må våre utslipp reduseres med 23 mill tonn i 2020 og til 5 millioner tonn innen 2050. Norge må samtidig vise internasjonal klimasolidaritet ved å gi betydelige bidrag til utviklingen av lavutslippssamfunn i andre deler av verden.

Mål (dette vil Naturvernforbundet oppnå i 2010 og 2011) og virkemidler (dette vil Naturvernforbundet gjøre i 2010 og 2011)

- a) Det er flertall på Stortinget om at Norges klimagassutslipp må reduseres med minst 40 prosent innen 2020.

For å bidra til at dette oppnås vil Naturvernforbundet:

- (1) Legge fram konkrete forslag til innholdet i det nye klimaforliket i 2010, og involvere organisasjonen i dette arbeidet.
- (2) Etablere ordning med klimaambassadører tilknyttet lokallag som skolerers til å holde foredrag.

- b) Energiforbruket er redusert og forbruket av fossilt brensel fases ut.

For å bidra til at dette oppnås vil Naturvernforbundet:

- (1) Aktivt følge opp og skolere minst 15 lokal- og fylkeslag i deres arbeid med oljefrie kommuner og energieffektivisering, blant annet gjennom kommunale klima- og energiplaner.
- (2) Utvikle oljefri.no til en nasjonal kampanje.
- (3) Arbeide for at det lages en nasjonal plan for redusert energiforbruk med konkrete og ambisiøse mål.

- c) Det er opprettet petroleumsfrie områder utenfor Lofoten og Vesterålen.

For å bidra til at dette oppnås vil Naturvernforbundet:

- (1) Skape et bredt, folkelig engasjement for å stanse planene om petroleumsvirksomhet utenfor Lofoten og Vesterålen gjennom:
  - Samarbeide med og støtte opp om folkeaksjonen.
  - Arrangere Miljøfestivalen 2010 i Lofoten.
  - Arrangere en debattturné med fokus på norsk oljevirksomhet generelt og Lofoten og Vesterålen spesielt.

d) Det er ikke vedtatt flere firefeltsveier og andre natur- og miljøskadelige veier.

For å bidra til at dette oppnås vil Naturvernforbundet:

- (1) Skolere organisasjonen i samferdselspolitikk.
- (2) Jobbe for at det innføres rushtidsavgift.
- (3) Støtte lokalt arbeid med prioriterte veiprojekter.
- (4) Delta i Jernbanealliansen og Kollektivkampanjen

e) Norge er foregangsland i internasjonal klimapolitikk.

For å bidra til at dette oppnås vil Naturvernforbundet:

- (1) Påvirke norske myndigheters posisjoner i klimaforhandlingene gjennom deltagelse i internasjonale forhandlingsprosesser, bruk av erfaringer og bidrag fra partnere i øst og sør, og samarbeid med Regnskogfondet, Utviklingsfondet, nordiske søsterorganisasjoner, FoEI, CAN, utvalgte naturvernorganisasjoner, urfolksorganisasjoner og forskingsinstitusjoner og liknende.
- (2) Arbeide for at Norge bidrar til betydelige utslippskutt i Sør og at den internasjonale norske energisatsingen bidrar til konkrete reduksjoner i klimautslipp.

f) Samarbeidspartnere i øst og sør har styrket kompetanse og kapasitet til å påvirke nasjonal energi- og klimapolitikk.

For å bidra til at dette oppnås vil Naturvernforbundet:

- (1) Etablere samarbeid med en internasjonal organisasjon for å gjøre Naturvernforbundets internasjonale skoleprosjekt SPARE tilgjengelig for skoleverk og miljøorganisasjoner i afrikanske samarbeidsland (Togo, Tanzania, Mosambik, Nigeria).
- (2) Videreutvikle prosjektpartneres kapasitet, kompetanse og policyarbeid innen energi og klima gjennom videreføring og utvikling av prosjektsamarbeid innen utdanning, praktiske energiløsninger og påvirkningsarbeid.
- (3) Utvikle gode demonstrasjonsprosjekter for klima- og energiløsninger i utvalgte samarbeidsland i Afrika, som gjøres kjent på nasjonalt nivå og i relevante internasjonale nettverk.

3) Satsingsområde naturmangfold

Visjon for arbeidet

Naturrikdommen i Norge skal være sikret og tapet av naturmangfoldet er stoppet innen 2020. Minst fem prosent av den biologisk mest verdifulle produktive skogen må vernes snarest, på lengre sikt minst ti prosent. Vi må også verne tilstrekkelig areal med andre representative naturtyper både på land og i havet. Utviklingen må snus for alle arter på rødlisten med en negativ bestandsutvikling, og antall truede arter i Norge må minst halveres innen 2020 gjennom

aktiv forvaltning av prioriterte arter og utvalgte naturtyper. Samlet belastning må reduseres betydelig for å bidra til å nå målet om å stanse menneskeskapt artstap.

Mål (dette vil Naturvernforbundet oppnå i 2010 og 2011) og virkemidler (dette vil Naturvernforbundet gjøre i 2010 og 2011)

a) Effektiv bruk og oppfølging av den nye naturmangfoldloven er sikret.

For å bidra til at dette oppnås vil Naturvernforbundet:

- (1) Engasjere organisasjonen bredt for å sikre at naturmangfoldloven følges opp, særlig på områdene "prioriterte arter" og "utvalgte naturtyper", og tilhørende handlingsplaner.
- (2) Øke kompetansen hos tillitsvalgte om plan- og bygningsloven og naturmangfoldloven for å sikre at prioriterte arter og utvalgte naturtyper blir ivaretatt i kommunale planprosesser.

b) Flere er engasjert i naturmangfoldet og arbeider aktivt for å ta vare på det.

For å bidra til at dette oppnås vil Naturvernforbundet:

- (1) Videreføre kampanjer som tydeliggjør behovet for nye verneplaner gjennom å synliggjøre naturverdier som ennå ikke er sikret for ettertiden. Dette skal skje gjennom fokus på bevaring av inngrepsfrie områder: ett skogsområde, en elv og et forslag til kystnasjonalpark, alle utvalgt av Landsstyret.
- (2) Arrangere naturmangfolduke i utvalgte naturområder.
- (3) Utarbeide et familieopplegg med fokus på arter, som kan lastes ned fra nett. Det skal videre utdannes spesielle naturguider, som kan bruke dette opplegget lokalt.
- (4) Delta, i samarbeid med utvalgte fylkes- og lokallag, i gjennomføringen og videreutviklingen av "Den naturlige skolesekken".
- (5) Støtte arbeidet for å etablere et norsk økoturismenettverk.

c) Belastningene på økosystemene fra norske fiskerier er betydelig redusert

For å bidra til at dette oppnås vil Naturvernforbundet:

- (1) Sette dagsorden i debatten om nye forvaltningsregimer for fisk og andre ressurser i Nordområdene som følger av klimaendringer og issmelting.
- (2) Jobbe for betydelig reduksjon av og kontroll over svartfisket i norske og russiske farvann, samt skolering av russiske partnere i fiskerispørsmål.
- (3) Stanse vekst i oppdrettsnæringa, og få fokuset på fiskeriet som går til fördelen av både lakse- og torskoppdrett.

d) Norge er pådriver i det internasjonale arbeidet for naturmangfold

For å bidra til at dette oppnås vil Naturvernforbundet:

- (1) Mobilisere internasjonalt og nasjonalt for å få etablert et internasjonalt biomangfoldpanel på linje med FNs klimapanel.
- (2) Arbeide for å styrke konvensjonen for biologiske mangfold, med vekt på å påvirke norske myndigheter, delta i forhandlingene om nye målsettinger for å redusere tap av biologiske mangfold og samarbeide tettere med utvalgte medlemmer av FoE Europa og utvalgte naturvernorganisasjoner, urfolksorganisasjoner og forskingsinstitusjoner.